ЦК гуманітарних дисциплін та фізичного виховання

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	UK001 Риторика та ділова комунікація/ Rhetorik and business communication
Рівень фахової передвищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	12 Інформаційні технології 02 Культура і мистецтво D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D5 Маркетинг 123 «Комп'ютерна інженерія» 022 «Дизайн»
Освітня програма	Маркетинг Комп'ютера інженерія Дизайн
Семестр	1,5, 8
Курс	1(3) (на базі повної загальної середньої освіти) 3 (4) (на базі базової середньої освіти)
Анотація курсу	Сучасна риторика як навчальна дисципліна спрямована на підготовку студентів до оволодіння професійними знаннями та вміннями в області комунікативних методик та публічних виступів. Основною метою курсу "Риторика" є підвищення рівня комунікативної компетенції студентів та розвиток знань в області риторики. Освоєння навичок правильного спілкування і взаємодії між соціальним суб'єктом, соціальними групами, спільнотами і суспільством в цілому.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/grade/report/grader/index.php?id=188
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Дражан Наталія Степанівна СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: natysikdrazhan@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop_pr23.pdf http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop_d.pdf http://csbc.edu.ua/documents/otdel/mark26.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність

	його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	Здатність до професійного спілкування Здатність до алгоритмічного та логічного мислення. Здатність здійснювати ефективні комунікації.
Перелік програмних результатів навчання	Знати явища і події соціально-політичного, культурного, духовного середовища для формування світогляду людини та встановлювати зв'язок між ними. Мати навички усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами. Проводити пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності Використовувати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей. Демонструвати навички самостійної роботи, критики та самокритики, відкритості до нових знань. Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійні кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 90 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 0 Кількість практичних занять – 45 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 45 Форма підсумкового контролю – залік

Методи навчання	Розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, робота студентів з підручниками, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою, робота студентів з глобальною мережею Інтернет; виконання завдань і вправ, реферування
Зміст дисципліни	
Тема 1. Риторика як мистецтво і наука. Предмет і завдання курсу	Поняття риторики та її предмет. Основні поняття та структура класичної риторики.
Тема 2. Історія риторики й красномовства. Ораторське мистецтво Давнього Світу	Антична грецька і римська риторика. Особливості середньовічної риторики. Основні здобутки класичної риторики.
Тема 3. Етапи історії слов'янської риторики. Українське красномовство.	Ораторське мистецтво в Україні. Особливість розвитку теорії красномовства на сучасному етапі.
Тема 4. Риторика та її застосування у різних сферах	Види красномовства та сфери його застосування. Стильові особливості різних видів промов.
Тема 5. Риторичні закони. Модуси публічного виступу	Закони риторики та їх характеристика. Модуси публічного виступу: логос, етос і пафос.
Тема 6. Джерела знаходження матеріалу та структура промови	Пошуки матеріалу для промови. Етапи роботи з літературою. Чинники зацікавлення темою. Робота над конспектом.
Тема 7. Підготовка до публічного виступу	Типи підготовки до публічного виступу. Шляхи виступу з попередньо написаним текстом промови.
Тема 8. Топіка.	Суть користування топікою як технікою. Приклади класичних топосів риторики. Класифікація топосів
Тема 9. Аргументація. Види аргументів.	Види аргументів.
Тема 10. Критика та її види.	Поняття «критики» в риториці. Види критики.
Тема 11. Меморія й акція.	Способи запам'ятовування промови. Невербальні засоби оратора. Аналіз публічного виступу.
Тема 12. Психологічні аспекти публічного виступу.	Психологічні основи публічного виступу. Спілкування і маніпуляція свідомістю. Роль переконань у процесі публічного виступу.
Тема 13. Культура мови ділової людини.	Правильність мови. Лексика і норми слововживання. Помилки наголосу. Точність і виразність мови.
Тема 14. Культура ведення полеміки.	Проведення дискусії. Формулювання тези й антитезиси. Підготовка аргументації. Основні прийоми ведення полеміки.

Тема 15. Бар'єри в спілкуванні і їхнє подолання.	Стилі спілкування. Основні різновиди порушення комунікації. Різновиди психологічних бар'єрів та способи їх подолання.
Тема 16. Публічний виступ.	Етапи підготовки публічного виступу.
Тема 17. Навчальний проєкт.	Види проєктів. Етапи роботи над проєктом.
Тема 18. Залікове заняття.	Контрольна робота.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем ЦК та завідувачем відділення.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Диференційний залік у кінці семестру за результатами поточної успішності (у формі підсумкового модульного контролю)

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль

Відбуватися у формі підсумкового модульного контролю

Підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (**S**).

Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить **1**.

Формула: O=S×1

Види навчальної роботи	**Загальна кількість балів**
Усні (практичні) відповіді за темами 15 по 3 бали	45
Модульні контрольні (2 к.р. по 10 балів)	20
Проєкт	12

Індивідуальна самостійна робота (реферат)	12
Залікова промова	11
Разом	**100**

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної

Критерії оцінювання усних відповідей:

3 б. Знання є глибокими, міцними, системними; студент вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

2 б. Студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями Студент здатний виконувати завдання за зразком Відповідь правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень

1 б. Відповідь неконкретна, фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення

Критерії оцінювання модульних робіт

9-10 б. Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів.

7-8 б. Повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

5-6 б. повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

3-4 б. студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

1-2 б. не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Критерії оцінювання реферату:

11-12 б. Реферат має обсяг 10 і більше друкованих сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії. Студент орієнтується в темі, обґрунтовує свою думку, щодо викладеного матеріалу.

9-10 б. Реферат має обсяг 10; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

7-8 б. Реферат, який має обсяг 7-9 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.

4-6 б. Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

1-3 б. Тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Критерії оцінювання проєкту:

11-12 б. У презентації ґрунтовне розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю, студент усно захищає свою роботу, впевнено відповідає на запитання

8-10 б. У презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю

4-7 б. Презентація має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії.

1-3 б. Проєкт сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні

Критерії оцінювання промови:

10-11 б. Означену тему висвітлено ґрунтовно, засвідчено прагнення доповідача розібратися в темі, провівши власне дослідження. Виступ відзначається високим рівнем оригінальності, продемонстровано ерудицію щодо знання суміжних тем.

8-9 б. Виступ сповнений власних аналітичних суджень, аргументованих співставлень, порівнянь та міжпредметних аналогій. Продемонстровано високий рівень володіння фактичними знаннями, що стосуються означеної теми, структура глибоко продумана.

6-7 б. У виступі наведені переконливі докази основних положень означеної теми, висловлене персональне бачення неоднозначних моментів, наявні аргументація, аналіз, значна кількість вдалих прикладів. Чітко помітна культура мовлення, вміння тримати себе перед аудиторією. Регламент дотримано.

4-5 б. Означена тема розкрита послідовно та системно, у виступі присутня термінологія, частково узагальнення, проте відсутні висновки, самостійна аргументація та демонстрація вміння тримати увагу аудиторії.

2-3 б. Висвітлено невелику частину означеної теми, вжито основі поняття, що її стосуються, проте акцентування головних змістових складових відсутнє.

1 б. У виступі присутні окремі фрагменти означеної теми, виклад характеризується елементарністю, непослідовністю. Означена тема не розкрита, змістові акценти не прослідковуються, логічна структура виступу відсутня

Шкала оцінювання		
ECTS	**Бали**	**Зміст**
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Білавич Г. Основи риторики і красномовства: навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ, 2020. 211 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. Київ, 2004. 195– 202 с.
3. Вандишев В. М. Риторика: екскурсія в історію вчень і понять: навч. посіб. Київ: Кондор, 2006. 264 с.
4. Кацавець Р.С. Риторика і психологія. Навч. посіб. Київ: Алерта, 2024. 234с
5. Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво : підручник. Вид. 3-тє, допов. Київ: Алерта, 2021. 250 с.
6. Костусяк Н.М. Академічна риторика та письмо: метод. рекомендації. Луцьк : Надстир'я. 2022. 44 с.
7. Куньч З. Й. Українська риторика: історія становлення і розвитку : навч. посіб.; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2011. 248 с.
8. Овчаров М. Майстер публічних виступів. Монохромне видання. Київ: Інститут риторики імені Д.Кеннеді, 2023. 306 с
9. Онуфрієнко Г.С. Риторика. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2021. 621с.
10. Ораторське мистецтво : навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. : І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, О. П. Левченко. — 3-тє вид., стер. — Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2021. 110 с.
11. Піз А., Піз Б. Мова рухів тіла. Пер. з англ. Н. Лавська. Київ: КМ-Букс, 2021. 416 с.
12. Сагач Г.М. Риторика. Київ: Вид. дім «Ін Юре», 2000. 565 с.
13. Чалдині Р. Психологія впливу. Харків: КСД, 2022. 608 с.

14. Чибісова Н. Г. Риторика : навч. посібник для студ. вищих навч. закл.; Народна українська академія. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 228 с.

15. Шинкарук В.Д., Теслюк В.М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с.

Інформаційні ресурси

1. Риторика - Гриценко Т.Б. *Електронна інтернет онлайн "Бібліотека Студента UaRus"*. URL: http://studentbooks.com.ua/content/view/136/46

2. Риторика. *Stud*. URL: https://stud.com.ua/45792/ritorika/ritorika